

ДОСИЕ

Бруцелоза по дребните преживни животни (*Brucella melitensis*)

– епидемиология, надзор и борба в България

Март 2018 г.

Отдел „Здравеопазване на животните“;
Дирекция ЗХОЖКФ, ЦУ на БАБХ,
e-mail: AHWFC@bfsa.bg
<http://babh.government.bg/bg/Page/ah/index>

1. Исторически данни за болестта

Последното огнище на бруцелоза по дребните преживни (*Brucella melitensis*) през миналия век е регистрирано в Р България през 1942 г. От 1942 г. до 2006 г. в страната не е констатирано заболяване от бруцелоза по дребните преживни.

През м. юни 2006 г. са установени първите епизоотични огнища на бруцелоза по дребните преживни при кози в Смолянска област. До края на 2008 г. заболяването е регистрирано в 16 населени места в 4 области - Смолянска, Ямболска, Хасковска и Старозагорска. За ликвидиране на тази зооноза са унищожени 496 кози, 117 овце и 7 говеда. На 18.04.2009 г. заболяването е ликвидирано и всички стада от дребни преживни, отглеждани на територията на Р България са били свободни от бруцелоза до месец юли 2015 г.

Епизоотични огнища на Бруцелоза по ДПЖ за периода 2006-2009 г.

Година	Област	Община	Населено място	Брой на възприемчи ви животни по видове	Брой на констатирани случаи по видове животни	Брой на унищожен и животни	Година на прекратяване на огнището		
2006	Смолян	Златоград	Златоград	4 -кози	4 кози	4 кози	2007		
			Старцево	2 коза,крава	2 - коза,крава	2 - коза, крава			
	Ямбол	Стралджа	Стралджа	1 - коза	1 - коза	1 - коза	2007		
2007	Ямбол	Стралджа	Стралджа	116 овце	6	6	2008		
			Лесово	7 кози	2	2			
	Хасково	Любимец	Вълче поле	72 кози, 63 овце	28	72 кози, 63 овце	2008		
				Харманли	Харманли	178 ДПЖ 10 говеда	54 3 говеда	113 ДПЖ 3 говеда	2009
				Харманли	Дрипчево	180 кози	3 кози	3 кози	2008
				Харманли	Черна могила	233 кози	191 кози	233 кози	2008
				Свиленград	Левка	147-дпж	3 кози	3 кози	2008
				Харманли	Надежден	50-дпж	2 кози	2 кози	2008
				Тополовград	Мрамор	330 ДПЖ, 13 говеда	91 овце 126 кози 8 говеда	91 овце 126 кози 8 говеда	2009
				Харманли	Доситеево	60 ДПЖ	1 коза	1 коза	2008
				Харманли	Иваново	33 говеда	1 говеда	1 говеда	2008
				Тополовград	Устрем	2 ДПЖ	1 кози	1 коза	2008
	Ст. Загора	Опан	Опан	2 кози	1 коза	1коза	2008		
2008	Ямбол	Елхово	Елхово	68 говеда	1 говеда	1 говеда	2009		
	Ст. Загора	Опан	В. Левски	94 кози	1 коза	1коза	2009		
	Хасково	Харманли	Българин	190-кози	2 кози	2 кози	2009		
2009	Кърджали	Кърджали	Тополчани	61- говеда	1 говеда	1 говеда	2010		

Първите положителни огнища на бруцелоза през 2015 г. са констатирани при кози на 27 юли в град Рила, община Рила, област Кюстендил. Незабавно в гр. Рила са изследвани 636 кози, 360 овце, 6 коня и 27 свине и 20 кучета, от които 106 положителни кози (16,7 %) и 8 положителни кучета (40%). В гр. Рила е заразено само едно стадо от 185 кози. Епизоотичното проучване установи движение на кози от това стадо към животновъдни обекти в Рилски манастир, в с. Падала и с. Смочево, общ. Рила, с. Мурсалево, общ. Кочериново, област Кюстендил и в с. Ракита, общ. Червен бряг, област Плевен. В гр. Рила е засегнато едно стадо с кози, в с. Смочево-четири стада /едното стадо е от овце, които са отглеждани в близост до козите/, в Рилски манастир-едно стадо, в с. Падала, общ. Рила-едно стадо, в с. Мурсалево,общ. Кочериново-две стада и едно стадо в с. Ракита, общ. Червен бряг, област Плевен.

За ликвидиране на болестта в Кюстендилска област са унищожени 209 бр. заразени дребни преживни и 54 бр. контактни, 4 бр. говеда и 10 бр. кучета, а в с. Ракита, общ. Червен бряг, област Плевен 25 бр. кози.

Епизоотичното проучване за източника на инфекция в област Кюстендил установи, че заразяването е причинено от нелегално извършена търговия с кози от съседна държава.

На 26.11.2015 заболяването е констатирано в с. Кочан, общ. Сатовча, област Благоевград, като са унищожени 20 бр. положително реагирани овце. Ограничителните мерки в заразените населени места са отменени след две изследвания с отрицателен резултата за бруцелоза, като изследванията са извършвани най-малко през шест месеца.

Така стадото в Рилски манастир е обявено за официално свободно от заболяването със заповед на изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните/БАБХ/ от 23.03.2016 г. Стадото в с. Падала – на 28.05.2016 г., стадата в с. Мурсалево на 10.05.2016 г., стадото в с. Ракита, област Плевен – на 03.06.2016 г., стадото в гр. Рила - на 21.06.2016 г. и стадата в с. Смочево – на 28.07.2016 г. В с. Кочан, област Благоевград стадото е обявено за официално свободно от бруцелоза – на 08.11.2016 г.

Ограничителните мерки в заразените населени места от област Кюстендил, област Плевен и област Благоевград са отменени на основание на изискванията на приложение А, Глава 1, буква С главно, буква „в” от Директива 91/68/ЕС, след две серологични изследвания с отрицателен резултат за бруцелоза, извършени през минимум период от шест месеца на всички женски и мъжки животни на възраст над 6 месеца в заразените стада и две отрицателни изследвания за бруцелоза през шест месеца на всички дребни преживни на възраст над 6 м. в здравите стада на заразеното населеното място.

Огнища на бруцелоза по ДПЖ през 2015 г.

Област	община	Населено място	Брой на възприемчи ви животни по видове	Брой на констатиранни случаи по видове животни	Брой на унищожени животни	Година на прекратяване на огнището
Кюстендил	Рила	гр. Рила	636 кози	106 кози	263 кози	2016
			360 овце		4 овце	
			20 кучета	8 кучета	10 кучета	
			27 свине			
			6 коня			
		с. Смочево	206 кози	79 кози	79 кози	
			352 овце	15 овце	15 овце	
			140 говеда	4 говеда	4 говеда	
		с. Падала	25 кози	1 коза	1 коза	
			46 овце			
	Р. манастир	26 кози	2 кози	2 кози		
		51 овце				
		2 говеда				
	Кочериново	с. Мурсалево	50 овце	3 кози	3 кози	
100 кози						
44 говеда						
Плевен	Червен бряг	с. Ракита	25 кози	25 кози	25 кози	2016
Благоевград	Сатовча	с. Кочан	20 овце	20 овце	20 овце	2016

През м. август 2017 г. при изпълнение на програмата за надзор на бруцелоза по ДПЖ е констатиран положителен резултат за бруцелоза при коза в стадо от 227 бр. кози в кв. Речица, гр. Сливен. При епизоотичното проучване се установи, че положителната коза е закупена от с. Гергевец, общ. Сливен, област Сливен. Незабавно са взети проби за серологично изследване на всички кози намиращи се в стадото в кв. Речица и на всички ДПЖ, отглеждани в с. Гергевец. В стадото в кв. Речица още 2 кози /закупени от с. Гергевец/ показаха положителен резултат за бруцелоза. В с. Гергевец положителни са били 16 бр. кози и 5 бр. овце. На 15.08.2017 г. заболяването е обявено със заповед на изпълнителния директор на БАБХ. Всички положителни животни са унищожени незабавно. При направеното епизоотично проучване се установи, че заразените животни са закупени от Р Гърция, без необходимите документи за здравословното им състояние /сертификат/. Последните изследвания на стадото от кози в кв. Речица и стадата от ДПЖ в

с. Гергевец, са показали отрицателен резултат за бруцелоза. Предстои изследване след шест месеца и отмяна на наложените ограничения.

На 18.08.2017 г. е получен положителен резултат за бруцелоза в стадо от овце и кози, отглеждани в с. Кочан, общ. Сатовча, обл. Благоевград. Заболяването е обявено на 17.08.2017 г. Първоначално реагират три ДПЖ /1 коза и 2 овце/. След серологично изследване на цялото стадо и стадата с които има обща паша, се установяват положителни 12 бр. овце и 1 бр. коза. При последващите изследвания през 2 месеца, при всяко изследване положително реагира по 1 бр. овца. Предстои ново изследване през м. март 2018 г.

Огнища на бруцелоза по ДПЖ през 2017 г.

<i>година</i>	<i>Област</i>	<i>община</i>	<i>Населено място</i>	<i>Брой на възприемчив и животни по видове</i>	<i>Брой на констатиранни случаи по видове животни</i>	<i>Брой на унищожени и животни</i>	<i>Дата на прекратяване на огнището</i>
2017	Сливен	Сливен	кв. Речица	200 овце 200 кози	3 кози	3 кози	действащо
			с. Гергевец	600 овце 200 кози	16 кози 5 овце	16 кози 5 овце	действащо
2017	Благоевград	Сатовча	с. Кочан	2800 овце 200 кози	12 овце 1 кози	12 овце 1 коза	действащо

Всички констатирани огнища от бруцелоза по дребните преживни, установени през периода 2006-2008 г. и през 2015 г. са били незабавно обявени в системите ADNS и WAHIS.

Brucellosis outbreaks during 200...

Individual styles

- Zlatograd
- Startsevo
- Straldzha
- Valche pole
- Harmanli
- Dripchevo
- Cherna mogila
- Levka
- Nadezhden
- Mramor
- Dositeevo
- Ivanovo
- Ustrem
- Opan
- Elhovo
- Vasil Levski
- Topolchane
- Balgarin

Brucellosis outbreaks 2015.

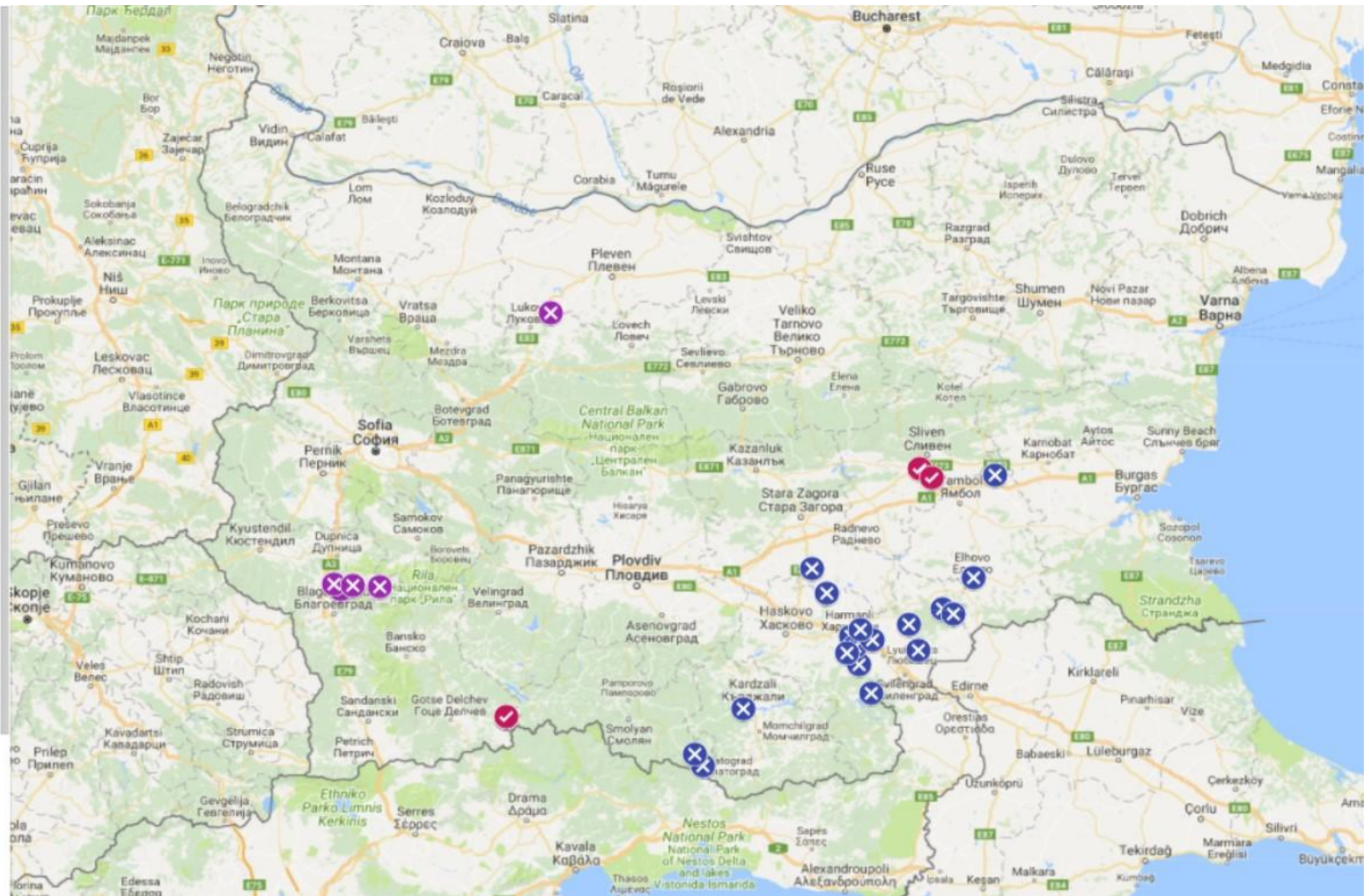
Individual styles

- Rila
- Smocevo
- Padala
- Rila Monastery
- Rakita
- Kochan

Brucellosis outbreaks 2017

Individual styles

- Rechitza
- Gergevets
- Kochan

2. Законодателство

- Закон за ветеринарномедицинската дейност;
- Директива 91/68/ЕИО на Съвета относно ветеринарно-санитарните изисквания относно търговията с овце и кози в рамките на Общността;
- Наредба № 52 от 28.04.2006 г. за здравните изисквания към овце и кози при придвижването или транспортирането им между Р. България и държавите членки на ЕС;
- Наредба № 23 от 14 декември 2005г. за реда и начина за обявяване и регистрация на заразните болести по животните.

Борбата с бруцелозата по дребните преживни се води съгласно изискванията на Наредба № 52 от 28.04.2006 г. за здравните изисквания към овце и кози при придвижването или транспортирането им между Р. България и държавите членки на ЕС - ДВ, бр. 52 от 27.06.2006 г.), хармонизирана с Директива 91/68/ЕИО).

Първата инструкция за борба с бруцелозата по животните в Р България, запазена до сега е публикувана в Сборника от законоположения по ветеринарно дело, датиращ от 31.08.1965 г. Преди 1965 г. също е съществувала инструкция за борба с бруцелозата по животните, но за съжаление не разполагаме с автентичния материал. В инструкцията от 1965 г. е посочено:

- фермерите да закупуват разплодни овце и кози само от здрави стопанства при условие, че закупените животни са изследвани за бруцелоза с отрицателен резултат, като изследването е извършено до 20 дни преди продажбата;
- фермерите да карантинират всички новопостъпили животни в продължение на 30 дни, като задължително ги изследват двукратно за бруцелоза;
- фермерите да не допускат контакт на своите животни с болни, съмнително болни и неизследвани животни за бруцелоза;
- фермерите да предоставят всички животни от стадата си на ветеринарния лекар за изследване за бруцелоза;
- фермерите да изолират веднага всички животни, показали признаци на преждевременно раждане и такива които са абортирали, като незабавно съобщават за това на ветеринарния лекар, обслужващ обекта.
- изколване или унищожаване на всички дребни преживни с положителни серологични резултати за бруцелоза.

В Инструкцията са посочени още редица мерки целящи ликвидиране на заболяването, предпазване от разпространение и предпазване на хората от заразяване.

Бруцелозата по дребните преживни е включена в Списъка на заболяванията, за които се изисква задължително обявяване при констатирането им, съгласно Наредба № 23 от 14.декември.2005г.за реда и начина за обявяване и регистрация на заразните болести по животните.

В Р България никога не е извършвана профилактична, спешна или принудителна ваксинация срещу бруцелоза по дребните преживни.

Съгласно чл. 47, ал. 1 от Закона за ветеринарномедицинската дейност /ЗВД/, БАБХ прилага мерки за профилактика, ограничаване и ликвидиране на някои особено опасни заразни болести, посочени в заповед на министъра на земеделието и храните. В тази заповед е включена бруцелозата по дребните преживни.

Съгласно чл. 49 от ЗВД се забраняват профилактичните ваксинации срещу болестите посочени в заповедта по чл. 47, ал. 1., с изключение на болестта псевдочума по птиците.

Съгласно чл. 434 от ЗВД, който използва ваксина срещу *Brucella melitensis* се наказва с глоба от 250 до 500 евро.

3. Идентификация

Идентификацията на дребните преживни животни стартира в Р България от 2004 година, съгласно изискванията на Регламент (ЕО) № 21/2004 на Съвета от 17 декември 2003 година за създаване на система за идентификация и регистрация на животни от рода на овцете и козите и за изменение на Регламент (ЕО) № 1782/2003 и на Директиви 92/102/ЕИО и 64/432/ЕИО. Всички дребни преживни са идентифицирани с две ушни марки с еднакви уникални номера за всяко животно. След 01.01.2010 г. новородените животни се идентифицират с електронни идентификатори-комплект, състоящ се от обикновена и електронна ушна марка.

Дребните преживни животни се идентифицират в срок до 6 месеца от тяхното раждане, но при всички случаи преди напускането на животновъдния обект на местораждане. Животни под 12 м. възраст, които са предназначени само за клане и само в месодобивни предприятия на територията на Р България може да бъдат идентифицирани с една ушна марка с индивидуален номер на животното.

Собствениците или ползвателите на животновъдни обекти са длъжни при получаване на овце и/или кози при вътреобщностна търговия да запазят идентификацията на животните, извършена в страната на произход. В регистъра на животновъдния обект и в Интегрираната информационната система /ИИС/ ВетИС се записва идентификационният номер на страната на произход.

В случаи на загубване или невъзможност ушната марка да бъде разчетена в срок от 7 календарни дни собственикът или ползвателят на животновъдния обект е длъжен да уведоми ветеринарния лекар, обслужващ животновъдния обект, за нуждата от нова, заместваща марка, както и да го уведоми за номера на падналата ушна марка, съгласно установена процедура. При подмяната се използват най-често идентификационни средства с нов номер, като се осигурява връзка и проследимост в базата данни на компетентния орган с номера на старото идентификационно средство.

До края на 2013 г. идентификаторите за дребните преживни животни се осигуряват от компетентния орган – Българската агенция по безопасност на храните посредством обществена поръчка, а след този период с изменение на законодателството стопаните сами закупуват одобрени идентификационни средства, от избрани от тях регистрирани производители и/или търговци на такива средства.

Всеки собственик или ползвател на животновъден обект, в който се отглеждат овце и/или кози е длъжен да го регистрира. Регистрацията се извършва от компетентния орган. Също така, освен задължението за идентификация стопанина е задължен да осигурява актуален и правилно попълнен регистър на животновъдния обект, документи за движение на животните, както и да подава навреме и коректно информация за всяко събитие с животни (в срок до 3 дни - за новородени и подлежащи на идентификация животни, както и за закупени животни; в срок до 24 часа при транспортиране, промяна на собствеността или клане на животни, предназначени за лична консумация; незабавно при извършено неотложно клане и за умрели животни) на регистриран ветеринарен лекар, с който има сключен договор. Информацията от тези уведомления се въвежда в ИИС ВетИС от ветеринарния лекар в тридневен срок от събитието. До момента информацията за събития с дребни преживни животни се въвежда в базата-данни на компетентния орган само от ветеринарни лекари, след съответното уведомление.

4. Лаборатории

За референтна лаборатория за Р България за бруцелоза по едрите и дребни преживни животни е определена лабораторията за „Бруцелоза“, към секция „Бактерии и бактериални инфекции“ в НДНИВМИ – София. Лабораторията е акредитирана за всички серологични методи. В лабораторията се изследват индивидуални кръвни серуми чрез Розбенгал тест, реакция за свързване на комплимента /CFT/ и индиректна ELISA. Серологичните изследвания се извършват и в 7 регионални лаборатории в структурата на БАБХ, в градовете – Благоевград, Пловдив, Хасково, Сливен, Враца, Шумен и Варна. Допълнително в изследванията участват изпитателните регионални лаборатории, към НДНИВМИ, намиращи се в гр. Стара Загора и гр. Велико Търново. Всички лаборатории са акредитирани за серологични изследвания за бруцелоза.

Рутинните изследвания за бруцелоза се осъществяват с теста Розбенгал, като всички положителни или съмнителни реакции за бруцелоза се изследват за потвърждаване или отхвърляне на резултатите. Всички потвърдителни изследвания се извършват в референтната лаборатория за бруцелоза към НДНИВМИ – гр. София, чрез реакциите CFT и ELISA.

Микробиологичните изследвания за бруцелоза се извършват в Института по микробиология, секция микробиология на Българската академия на науките.

5. Мерки, предприети от компетентните власти за ликвидиране на болестта в Кюстендилска, Плевенска и Благоевградска област.

Със заповеди на директорите на съответните Областни дирекции по безопасност на храните /ОДБХ/ са разпоредени следните мерки:

1. забранено е придвижването на дребни преживни, отглеждани в заразените населени места, с изключение на тези, предназначени за незабавно клане;
2. забранена е покупката и продажбата на дребни преживни в/от заразените населени места;
3. забранени са пазарите и изложбите за дребни преживни в заразените области;
4. забранено е клането на дребни преживни за собствена консумация в заразените населени места;
5. наредено е да се извърши преброяване на всички едри и дребни преживни, еднокопитни, свине и кучета в заразените населени места;
6. наредено е да се извърши незабавно маркировка на всички неидентифицирани възприемчиви животни в заразените населени места;
7. наредено е на кметовете на заразените населени места да определят места за пашуване и водопой на всички стада от дребни преживни, така, че да се избягват контакти между различните стада;
8. наредено е на официалните ветеринарни лекари, отговарящи за заразените населени места да взимат кръв от всички възприемчиви за бруцелоза животни и изпращат за серологично изследване в Референтната лаборатория за бруцелоза в гр. София;
9. наредено е всички животни с положителни серологични резултати за бруцелоза да бъдат унищожавани по хуманен начин, а трупите им да бъдат предадени в предприятие за обезвреждане на странични животински продукти;
10. наредено е да се извърши механично почистване и дезинфекция в животновъдните обекти, дворовете и местата в които са отглеждани положително реагиралите животни, след унищожаването им;

11. наредено е да се извърши епизоотично проучване за установяване източника на инфекция и проследяване в ИИС ВетИС на движението на дребните преживни в/от заразените стада;
12. наредено е млякото добито от заразените животни до тяхното унищожаване да се обезврежда и унищожава, чрез загробване, а млякото от отрицателно реагиралите животни да премине през термична преработка, гарантираща унищожаване на инфекциозния причинител;
13. наредено е да се изследват за бруцелоза всички дребни преживни, отглеждани в населените места на заразените общини;
14. наредено е на общинските ветеринарни лекари на заразените общини, съвместно с органите на Министерство на здравеопазването да организират събрания във всички населени места, на които собствениците на дребни преживни да се запознаят с причинителя на заболяването, клиничната картина, начините на разпространение и мерките които е необходимо да предприемат за да се предпазят от заразяване.

Всички, собственици на положително реагирали животни, техните семейства и всички лица, които са имали контакти със заразените животни са подадени на Регионалните органи на Министерство на здравеопазването за да бъдат изследвани за бруцелоза.

За ликвидиране на бруцелозата по дребните преживни във всички заразени стада в Кюстендилска, Плевенска и Благоевградска област са извършвани серологични изследвания през два месеца на всички дребни преживни над 6 м. възраст, като животните показали положителен резултат на CFT и ELISA тест са умъртвявани по хуманен начин и изпращани в предприятие за обезвреждане на странични животински продукти.

Извършени са допълнителни серологични изследвания в животновъдните обекти, с едри, дребни преживни, свине, кучета и еднокопитни, разположени на територията на заразените населени места, като са унищожени всички положително реагирали говеда, овце и кучета.

Лабораторните изследвания на всички възприемчиви животни в област Кюстендил са извършвани само от Референтната лаборатория за Р България по отношение на бруцелозата по едрите и дребните преживни. Това е лабораторията за “Бруцелоза” към секция “Бактерии и бактериални инфекции” към Националния диагностично научноизследователски ветеринарномедицински институт/НДНИВМИ/ - гр. София. Изследванията са извършвани чрез реакция за свързване на комплемента и ELISA. В тази лаборатория са извършени и всички изследвания от заразените стада в област Плевен и област Благоевград.

Всички ограничения в населените места са отменени на основание приложение А, глава I, буква „с”, т. 1 от Директива 91/68/ЕИО.

През 2016 г. на територията на област Кюстендил са изследвани 10 283 дребни преживни от които 1 бр. е с положителен резултат, в област Плевен са изследвани 16 607 бр. дребни преживни, като всички са с отрицателен резултат и в област Благоевград са изследвани 65 961 бр. дребни преживни с отрицателен резултат.

6. Мерки за профилактика и контрол

Съгласно Програмата за надзор и контрол на балестта бруцелоза по овцете и козите в България през 2016-2018 г., ежегодно в страната се изследват серологично, проби от дребни преживни животни, както следва:

- всички мъжки разплодни животни на възраст над 6м;

- 25% от женските животни в репродуктивна възраст /или такива даващи мляко/ в животновъдни обекти с над 50 броя дребни преживни;
- В животновъдни обекти с дребни преживни, с по-малко от 50 броя се изследват всички животни в репродуктивна възраст /или такива даващи мляко/.

От 08.11.2016 г. всички стада с дребни преживни в Р България са със статут на официално свободни от бруцелоза, съгласно изискванията на приложение А, Глава 1, I-римско, буква А, т. 1. от Директива 91/68/ЕИО

7. Мерки при вътреобщностна търговия и внос от трети страни

Република България, след приемането и за редовен член на Европейския съюз, от 01.01.2007 г., при извършване на вътреобщностна търговия с дребни преживни е приемала животни само от стада, официално свободни от бруцелоза, съгласно изискванията на сертификата по системата TRASES. Въведените в страната дребни преживни са влизали директно в животновъдните обекти на предназначение, след което са изследвани, съгласно изискванията на Програмата за надзор и контрол на болестта бруцелоза по овцете и козите в България през 2016-2018 г.

Дребни преживни от стада за които в сертификата е посочено, че са ваксинирани срещу *Brucella melitensis* се изследват незабавно, ако са навършили 18 месечна възраст. В случай, че не са навършили тази възраст се отглеждат отделно от другите дребни преживни, до навършване на необходимата 18 м. възраст, след което се изследват за бруцелоза.

Диви дребни преживни, предназначени за зоологическите градини или за местата в които се отглеждат животни, предназначени за лов, задължително се карантинират, като по време на карантината се изследват за бруцелоза.

През последните 20 години няма внос в Р България на овце и кози от трети страни, предназначени за незабавно клане, доотглеждане и разплод.

Подробна информация за заболяването бруцелоза по ДПЖ може да намерите ТУК:

<http://www.babh.government.bg/userfiles/files/ZJ/CP/23%20Instrukcia%20brucelosa%20i%20epidedemit%20882-2004.pdf>

http://babh.government.bg/userfiles/files/ZJ/DPP/2016-2018/05%20Programme_Brucella%20melitensis%202016-%202018%20NEW.pdf

Таблицы за извършените изследвания за бруцелоза по дребните преживни по години за периода 2011 – 2017 г., съгласно изискванията на Директива 91/68/Е:

Регион (1)	общ брой на овцете и козите		Официално свободни стада		Заразени стада		Серологични изследвания			Изследване на съмнителни случаи			Брой на положително реагиралите животни при микробиологичното изследване	Брой на стадата с прекратен статут
	стада	животни	Брой стада	%	Брой стада	%	Бр. на изследваните стада	Бр. на изследваните животни	Бр. на заразените стада	Брой на животните, тествани и серологично	Брой на положителните животни при серологичното изследване	Брой на животните, изследвани микробиологично		
Благоевград	10 737	136 102	10 737	100,00	0	0	10 737	83561	0	4	0	0	0	0
Бургас	1555	197556	1555	100,00	0	0	1555	45536	0	0	0	0	0	0
Варна	3875	70833	3875	100,00	0	0	3875	20247	0	0	0	0	0	0
В.Търново	9424	82582	9424	100,00	0	0	9424	15939	0	0	0	0	0	0
Видин	8884	25426	8884	100,00	0	0	8884	15426	0	0	0	0	0	0
Враца	9 891	79 062	9 891	100,00	0	0	9 891	15 839	0	0	0	0	0	0
Габрово	3482	24719	3482	100,00	0	0	3482	8534	0	0	0	0	0	0
Добрич	7111	97 246	7111	100,00	0	0	7111	18 039	0	5	0	0	0	0
Кърджали	1750	83035	1750	100,00	0	0	1750	33406	0	0	0	0	0	0
Кюстендил	4655	29710	4655	100,00	0	0	4655	2768	0	7	0	0	0	0
Ловеч	473	41364	473	100,00	0	0	473	7193	0	0	0	0	0	0
Монтана	637	70 711	637	100,00	0	0	637	22315	0	0	0	0	0	0
Пазарджик	3361	63393	3361	100,00	0	0	3361	11939	0	19	0	0	0	0
Перник	2460	24692	2460	100,00	0	0	2460	5552	0	0	0	0	0	0
Плевен	2191	73713	2191	100,00	0	0	2191	12963	0	0	0	0	0	0
Пловдив	3576	111160	3576	100,00	0	0	3576	24290	0	0	0	0	0	0
Разград	401	47825	401	100,00	0	0	401	11156	0	0	0	0	0	0
Русе	6396	52110	6396	100,00	0	0	6396	10615	0	0	0	0	0	0
Силистра	7473	68964	7473	100,00	0	0	7473	14741	0	0	0	0	0	0
Сливен	4803	94065	4803	100,00	0	0	4803	19743	0	0	0	0	0	0
Смолян	2521	30603	2521	100,00	0	0	2521	19257	0	0	0	0	0	0
София-град	305	8 755	305	100,00	0	0	1	44	0	0	0	0	0	0
София-обл.	6931	83680	6931	100,00	0	0	6931	21882	0	21	0	0	0	0
Стара Загора	1335	59234	1335	100,00	0	0	1335	25129	0	10	0	0	0	0
Търговище	9699	99312	9699	100,00	0	0	9699	20942	0	0	0	0	0	0
Хасково	5549	119645	5549	100,00	0	0	5549	43251	0	0	0	0	0	0
Шумен	10269	99999	10269	100,00	0	0	10269	26290	0	0	0	0	0	0
Ямбол	509	72286	509	100,00	0	0	509	26525	0	0	0	0	0	0
Общо	130 140	2 049 522	130 140	100,00	0	0	130140	584859	0	66	0	0	0	0

Регион (1)	общ брой на овцете и козите		Официално свободни стада		Заразени стада		Серологични изследвания			Изследване на съмнителни случаи			Брой на положително реагиралите животни при микробиологичното изследване	Брой на стадата с прекратен статут
	стада	животни	Брой стада	%	Брой стада	%	Бр. на изследваните стада	Бр. на изследваните животни	Бр. на заразнените стада	Брой на животните, тествани и серологично	Брой на положителните животни при серологичното изследване	Брой на животните, изследвани микробиологично		
Благоевград	10 298	144 459	10 298	100,00	0	0	8 753	108 077	0	0	0	0	0	0
Бургас	6 151	171 629	6 151	100,00	0	0	1 366	48 500	0	0	0	0	0	0
Варна	6 616	69 246	6 616	100,00	0	0	480	18 455	0	0	0	0	0	0
В. Търново	6 465	55 620	6 465	100,00	0	0	6 465	21 209	0	0	0	0	0	0
Видин	6 077	22 999	6 077	100,00	0	0	6 077	10 536	0	0	0	0	0	0
Враца	9 275	75 010	9 275	100,00	0	0	9 275	12 438	0	0	0	0	0	0
Габрово	2 350	36 804	2 350	100,00	0	0	573	1 108	0	0	0	0	0	0
Добрич	4 171	61 843	4 171	100,00	0	0	502	11 276	0	0	0	0	0	0
Кърджали	1 806	95 340	1 806	100,00	0	0	1 603	32 552	0	0	0	0	0	0
Кюстендил	3 484	27 244	3 484	100,00	0	0	1 334	9 939	0	0	0	0	0	0
Ловеч	5 328	43 275	5 328	100,00	0	0	127	5 462	0	0	0	0	0	0
Монтана	11 339	58 537	11 339	100,00	0	0	11 339	18 403	0	0	0	0	0	0
Пазарджик	3 143	67 490	3 143	100,00	0	0	2 143	13 188	0	0	0	0	0	0
Перник	2 090	27 312	2 090	100,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Плевен	10 607	76 600	10 607	100,00	0	0	5 778	11 623	0	0	0	0	0	0
Пловдив	3 306	115 889	3 306	100,00	0	0	1 070	25 092	0	0	0	0	0	0
Разград	4 694	48 260	4 694	100,00	0	0	293	9 333	0	0	0	0	0	0
Русе	5 134	49 236	5 134	100,00	0	0	216	5 859	0	0	0	0	0	0
Силистра	6 836	75 864	6 836	100,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Сливен	3 909	101 739	3 909	100,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Смолян	2 337	33 901	2 337	100,00	0	0	532	18 980	0	0	0	0	0	0
София-град	234	7 241	234	100,00	0	0	62	2 349	0	0	0	0	0	0
София-обл.	7 742	53 420	7 742	100,00	0	0	575	12 468	0	0	0	0	0	0
Стара Загора	4 110	90 825	4 110	100,00	0	0	4 110	17 957	0	0	0	0	0	0
Търговище	4 904	53 218	4 904	100,00	0	0	4 204	11 491	0	0	0	0	0	0
Хасково	5 549	119 645	5 549	100,00	0	0	425	36 218	0	0	0	0	0	0
Шумен	10 380	100 334	10 380	100,00	0	0	120	505	0	0	0	0	0	0
Ямбол	4 692	58 997	4 692	100,00	0	0	4 692	15 165	0	0	0	0	0	0
Общо	153 027	1 941 977	153 027	100,00	0	0	72 114	478 183	0	0	0	0	0	0

Година: 2015

Регион (1)	общ брой на овцете и козите		Официално свободни стада		Заразени стада		Серологични изследвания			Изследване на съмнителни случаи			Брой на положително реагиралите животни при микробиологичното изследване	Брой на стадата с прекратен статут
	стада	животни	Брой стада	%	Брой стада	%	Бр. на изследваните стада	Бр. на изследваните животни	Бр. на заразените стада	Брой на животните, тествани и серологично	Брой на положителните животни при серологичното изследване	Брой на животните, изследвани микробиологично		
Благоевград	6 095	151 007	6 094	99,99	1	0,01	6 095	100 802	1	131	20	0	0	1
Бургас	3 632	146 956	3 632	100	0	0	3 632	49 470	0	0	0	0	0	0
Варна	5 330	56 689	5 330	100	0	0	5 330	10 518	0	0	0	0	0	0
В. Търново	4 939	82 707	4 939	100	0	0	4 939	16 762	0	0	0	0	0	0
Видин	5 910	31 137	5 910	100	0	0	5 910	9 833	0	0	0	0	0	0
Враца	6 280	70 501	6 280	100	0	0	6 280	13 653	0	0	0	0	0	0
Габрово	1 126	18 341	1 126	100	0	0	1 126	7 024	0	0	0	0	0	0
Добрич	3 631	50 407	3 631	100	0	0	3 631	12 651	0	0	0	0	0	0
Кърджали	1 772	94 614	1 772	100	0	0	1 772	40 392	0	0	0	0	0	0
Кюстендил	2 581	30 166	2 572	99,65	9	0,35	2 581	14 750	9	400	208	0	0	9
Ловеч	4 713	62 515	4 713	100	0	0	4 713	8 717	0	0	0	0	0	0
Монтана	8 701	52 256	8 701	100	0	0	8 701	18 081	0	0	0	0	0	0
Пазарджик	2 707	56 300	2 707	100	0	0	2 707	7 748	0	0	0	0	0	0
Перник	1 348	19 074	1 348	100	0	0	1 348	5 998	0	0	0	0	0	0
Плевен	4 860	57 283	4 859	99,98	1	0,02	4 860	13 980	1	25	25	0	0	1
Пловдив	3 040	124 615	3 040	100	0	0	3 040	25 229	0	0	0	0	0	0
Разград	2 994	39 318	2 994	100	0	0	2 994	8 324	0	0	0	0	0	0
Русе	4 069	43 788	4 069	100	0	0	4 069	5 347	0	0	0	0	0	0
Силистра	4 562	58 309	4 562	100	0	0	4 562	10 840	0	0	0	0	0	0
Сливен	2 284	79 474	2 284	100	0	0	2 284	20 262	0	0	0	0	0	0
Смолян	2 159	33 600	2 159	100	0	0	2 159	20 673	0	0	0	0	0	0
София-град	234	7 055	234	100	0	0	234	1 820	0	0	0	0	0	0
София-обл.	4 017	69 730	4 017	100	0	0	4 017	1 720	0	0	0	0	0	0
Стара Загора	2 124	56 969	2 124	100	0	0	2 124	17 153	0	0	0	0	0	0
Търговище	3 871	69 565	3 871	100	0	0	3 871	13 626	0	0	0	0	0	0
Хасково	3 224	118 046	3 224	100	0	0	3 224	45 495	0	0	0	0	0	0
Шумен	3 592	72 938	3 592	100	0	0	3 592	13 678	0	0	0	0	0	0
Ямбол	4 535	61 039	4 535	100	0	0	4 535	33 499	0	0	0	0	0	0
Общо	104 330	1 814 399	104 319	100	11	0,01	104 330	548 035	11	556	253	0	0	11

Регион (1)	общ брой на овцете и козите		Официално свободни стада		Заразени стада		Серологични изследвания			Изследване на съмнителни случаи			Брой на положително реагиралите животни при микробиологичното изследване	Брой на стадата с прекратен статут
	стада	животни	Брой стада	%	Брой стада	%	Бр. на изследваните стада	Бр. на изследваните животни	Бр. на заразените стада	Брой на животните, тествани серологично	Брой на положителните животни при серологичното изследване	Брой на животните, изследвани микробиологично		
Благоевград	6 095	151 007	6 095	100	0	0	6095	65 961		3	0	0	0	0
Бургас	3 632	146 956	3 632	100	0	0	3632	45 077		0	0	0	0	0
Варна	5 330	56 689	5 330	100	0	0	5330	11 597		0	0	0	0	0
В. Търново	4 939	82 707	4 939	100	0	0	4939	21 631		0	0	0	0	0
Видин	5 910	31 137	5 910	100	0	0	5910	10 145		0	0	0	0	0
Враца	6 280	70 501	6 280	100	0	0	6280	18 038		0	0	0	0	0
Габрово	1 126	18 341	1 126	100	0	0	1126	7 944		0	0	0	0	0
Добрич	3 631	50 407	3 631	100	0	0	3631	13 790		0	0	0	0	0
Кърджали	3 148	104 028	3 148	100	0	0	3148	34 451		0	0	0	0	0
Кюстендил	2 328	21 647	2 327	99.96	1	0,04	2328	10 283		2	1	0	0	1
Ловеч	3 114	50 889	3 114	100	0	0	3114	12 232		0	0	0	0	0
Монтана	8 871	52 073	8 871	100	0	0	8871	18 278		0	0	0	0	0
Пазарджик	2 317	64 502	2 317	100	0	0	2317	16 462		0	0	0	0	0
Перник	1 329	21 418	1 329	100	0	0	1329	6 498		0	0	0	0	0
Плевен	4 862	50 359	4 862	100	0	0	4862	16 607		0	0	0	0	0
Пловдив	2 484	120 048	2 484	100	0	0	2484	38 686		0	0	0	0	0
Разград	2 884	39 075	2 884	100	0	0	2884	11 586		0	0	0	0	0
Русе	3 181	42 646	3 181	100	0	0	3181	7 219		0	0	0	0	0
Силистра	4 338	63 447	4 338	100	0	0	4 338	14 100		0	0	0	0	0
Сливен	2 270	85 985	2 270	100	0	0	2270	25 252		0	0	0	0	0
Смолян	2 131	38 934	2 131	100	0	0	2131	15 793		0	0	0	0	0
София-град	390	5 830	390	100	0	0	390	2 704		0	0	0	0	0
София-обл.	3 490	36 781	3 490	100	0	0	3490	24 358		0	0	0	0	0
Стара Загора	2 123	92 110	2 123	100	0	0	2123	20 177		0	0	0	0	0
Търговище	3 679	64 333	3 679	100	0	0	3679	16 763		0	0	0	0	0
Хасково	3 066	108 224	3 066	100	0	0	3066	39 546		0	0	0	0	0
Шумен	3 857	62 407	3 857	100	0	0	3857	18 087		0	0	0	0	0
Ямбол	4 239	59 356	4 239	100	0	0	4239	25 361		0	0	0	0	0
Общо	101 044	1 791 837	101 043	99,999	1	0,001	101 044	568 626		5	1	0	0	1

Година: 2017

Регион (1)	общ брой на овцете и козите		Официално свободни стада		Заразени стада		Серологични изследвания			Изследване на съмнителни случаи			Брой на положително реагиралите животни при микробиологичното изследване	Брой на стадата с прекратен статут
	стада	животни	Брой стада	%	Брой стада	%	Бр. на изследваните стада	Бр. на изследваните животни	Бр. на заразните стада	Брой на животните, тествани серологично	Брой на положителните животни при серологичното изследване	Брой на животните, изследвани микробиологично		
Благоевград	5302	165691	5298	99,92	4	0,08	5302	75389	4	13	13	0	0	4
Бургас	3307	153807	3307	100,00	0	0	3307	43447	0	0	0	0	0	0
Варна	2942	52758	2942	100,00	0	0	2942	13563	0	0	0	0	0	0
В. Търново	4190	87188	4190	100,00	0	0	4190	22458	0	0	0	0	0	0
Видин	4891	20299	4891	100,00	0	0	4891	10265	0	0	0	0	0	0
Враца	4758	62957	4758	100,00	0	0	4758	18124	0	0	0	0	0	0
Габрово	1576	20921	1576	100,00	0	0	1576	7721	0	0	0	0	0	0
Добрич	2168	53538	2168	100,00	0	0	2168	15100	0	0	0	0	0	0
Кърджали	1693	97885	1693	100,00	0	0	1693	31481	0	0	0	0	0	0
Кюстендил	2129	25978	2129	100,00	0	0	2129	10988	0	0	0	0	0	0
Ловеч	2716	49801	2716	100,00	0	0	2716	11488	0	0	0	0	0	0
Монтана	6137	47777	6137	100,00	0	0	6137	16638	0	0	0	0	0	0
Пазарджик	2115	59682	2115	100,00	0	0	2115	14352	0	0	0	0	0	0
Перник	1337	21360	1337	100,00	0	0	1337	8781	0	0	0	0	0	0
Плевен	4863	57463	4863	100,00	0	0	4863	18578	0	0	0	0	0	0
Пловдив	2544	136836	2544	100,00	0	0	2544	38721	0	0	0	0	0	0
Разград	2182	34187	2182	100,00	0	0	2182	11483	0	0	0	0	0	0
Русе	2862	35063	2862	100,00	0	0	2862	7950	0	0	0	0	0	0
Силистра	3672	60387	3672	100,00	0	0	3672	19711	0	0	0	0	0	0
Сливен	2369	106858	2367	99,92	2	0,08	2369	28978	2	227	24	0	0	2
Смолян	1623	40483	1623	100,00	0	0	1623	16682	0	0	0	0	0	0
София-град	213	11302	213	100,00	0	0	213	2830	0	0	0	0	0	0
София-обл.	6822	78510	6822	100,00	0	0	6822	30951	0	0	0	0	0	0
Ст. Загора	2093	58296	2093	100,00	0	0	2093	21056	0	0	0	0	0	0
Търговище	3586	59751	3586	100,00	0	0	3586	17064	0	0	0	0	0	0
Хасково	3315	133610	3315	100,00	0	0	3315	34166	0	0	0	0	0	0
Шумен	3185	65362	3185	100,00	0	0	3185	18168	0	0	0	0	0	0
Ямбол	4095	61131	4095	100,00	0	0	4095	22757	0	0	0	0	0	0
Общо	88685	1858881	88685	99,99	6	0,01	88685	588890	6	240	37	0	0	6